

НАРЕДБА за определяне на реда за установяване наличието на критериите за представителност на организациите на работниците и служителите и на работодателите

Приета с ПМС № 152 от 11.07.2003 г., обн., ДВ, бр. 64 от 18.07.2003 г.; изм. с Решение № 9121 от 15.10.2003 г. на ВАС на РБ - бр. 93 от 21.10.2003 г., в сила от 21.10.2003 г.; изм. и доп., бр. 52 от 29.06.2007 г., бр. 10 от 3.02.2012 г., бр. 8 от 29.01.2016 г., в сила от 29.01.2016 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 8/2003 г., стр. 452

Библиотека закони - АПИС, т. 11, р. 1, № 290

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С наредбата се определя редът за установяване наличието на критериите по чл. 34 и 35 от Кодекса на труда (КТ), на които следва да отговарят организациите на работниците и служителите и на работодателите, за да бъдат признати за представителни на национално равнище.

Чл. 2. Наредбата се прилага, когато:

1. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) организациите на работниците и служителите и на работодателите поискат от Министерския съвет да бъдат признати за представителни на национално равнище след обявяване в "Държавен вестник" начало на процедура за признаване на представителност по чл. 36, ал. 3 КТ;

2. (отм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.);

3. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) Министерският съвет по своя инициатива извършва проверка за наличието на критериите за представителност на организациите на работниците и служителите и на работодателите.

Чл. 3. (Отм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.).

Глава втора

ДОКУМЕНТИ ЗА ПЪРВОНАЧАЛНО УСТАНОВЯВАНЕ НАЛИЧИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ПО ЧЛ. 34 ОТ КОДЕКСА НА ТРУДА

Чл. 4. (1) В случаите, когато организациите на работниците и служителите направят искане да бъдат признати за представителни на национално равнище, те представят в Министерския съвет:

1. съдебно решение за вписване и удостоверение от съда за актуално състояние на организацията;

2. действащия устав на организацията с последните изменения и допълнения, вписани в съдебния регистър;

3. документи, с които се установява наличието на необходимия по чл. 34, т. 1 КТ числен състав на организацията;

4. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2012 г.) документи, заверени от националния ръководен орган на организацията, с които се установява наличието на необходимия по чл. 34, т. 2 КТ числен състав:

а) списък на организациите в повече от една четвърт от дейностите, определени с код до втори знак от Класификацията на икономическите дейности, утвърдена от Националния статистически институт, с актуални данни за числения състав на заетите лица във всяка икономическа дейност, или

б) (изм. – ДВ, бр. 8 от 2016 г. , в сила от 29.01.2016 г.) списък на организациите в повече от една четвърт от дейностите, определени с код до втори знак от Класификацията на икономическите дейности, утвърдена от Националния статистически институт, с актуални данни за членския състав във всяка икономическа дейност;

5. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2012 г.) списък на местните органи и техните адреси, разпределени по общини, и на имената на представляващите ги лица, заверени от националния ръководен орган;

6. списък на членовете на националния ръководен орган на организацията.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 10 от 2012 г.) Данните по ал. 1, т. 4 - 6 се представят освен на хартиен и на магнитен носител в Ексел (Excel) формат.

Чл. 5. (1) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 2012 г., бр. 8 от 2016 г. , в сила от 29.01.2016 г.) Численият състав по чл. 4, ал. 1, т. 3 на организациите на работниците и служителите в съответното предприятие се удостоверява чрез единен протокол – по образец съгласно приложението, съставен по официални данни, установени с организационни документи, изготвен от комисия, в която участват председателите или секретарите на съответните синдикални организации, участващи в процедурата по установяване на критериите. Единният протокол се подписва и от ръководителя на предприятието или от упълномощено от него длъжностно лице и се предоставя в оригинал на всяка от страните – синдикалните организации и предприятието.

(2) При възникване на спор между участващите в съставянето на единния протокол те уточняват позициите си и полагат усилия за решаването му в срок не по-дълъг от 3 работни дни.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 2012 г.) Ако спорът по ал. 2 не бъде решен, единният протокол се подписва със забележка за разногласия, като всеки от участващите в съставянето на протокола го изпраща незабавно на съответния национален ръководен орган.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 2012 г.) Националните ръководни органи на спорещите организации на работниците и служителите обсъждат възникналите разногласия и вземат решение по спора в 15-дневен срок от подписването на протокола по ал. 3.

(5) Когато решение по спора не е взето или разногласията продължават, националните ръководни органи по ал. 4 съставят протокол, в който се посочват разногласията. Протоколът се представя с документите, които се прилагат към искането за признаване на представителност.

(6) (Нова – ДВ, бр. 8 от 2016 г. , в сила от 29.01.2016 г.) Когато ръководителят на предприятието или упълномощеното от него длъжностно лице откаже да подпише единния протокол по ал. 1, организациите на работниците и служителите уведомяват за това съответните териториални дирекции "Инспекция по труда". В срок до 15 дни от уведомяването контролните органи извършват проверка, за което съставят протокол. С протокола от проверката се установява достоверността на данните от единния протокол по ал. 1 и се изготвя в толкова екземпляра, в колкото екземпляра е съставен единният протокол.

(7) (Нова – ДВ, бр. 8 от 2016 г. , в сила от 29.01.2016 г.) Протоколът от проверката на контролните органи на Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" се прилага към документите по чл. 4, ал. 1, т. 3.

Глава трета

ДОКУМЕНТИ ЗА ПЪРВОНАЧАЛНО УСТАНОВЯВАНЕ НАЛИЧИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ

ПО ЧЛ. 35 ОТ КОДЕКСА НА ТРУДА

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) (1) В случаите, когато организациите на работодателите направят искане да бъдат признати за представителни на национално равнище, те представят в Министерския съвет:

1. съдебно решение за вписване и удостоверение за актуално състояние на организацията;
2. заверен от съда препис на последния устав на организацията;
3. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2012 г., **бр. 8 от 2016 г.**, в сила от 29.01.2016 г.) документи, с които се установява наличието на необходимия членски състав на организацията по чл. 35, ал. 1, т. 1, букви "а" или "б" КТ;
4. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2012 г.) документ, с който се установява наличието на необходимия по чл. 35, ал. 1, т. 2 КТ членски състав на организацията;
5. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2012 г., **бр. 8 от 2016 г.**, в сила от 29.01.2016 г.) списък на местните органи и техните адреси, разпределени по общини, и имената на представляващите ги лица, заверен от представляващия организацията;
6. списък на членовете на националния ръководен орган на организацията;
7. (нова - ДВ, бр. 10 от 2012 г., отм., **бр. 8 от 2016 г.**, в сила от 29.01.2016 г.);
8. (предишна т. 7, изм. - ДВ, бр. 10 от 2012 г.) пълномощно по чл. 35, ал. 2, т. 1 или 2 КТ или пълномощно по чл. 35, ал. 3 КТ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 2012 г., **бр. 8 от 2016 г.**, в сила от 29.01.2016 г.) Документите, с които се установява наличието на необходимия по чл. 35, ал. 1, т. 1, буква "а" или буква "б" КТ членски състав на организацията на работодателите, са:

1. списък, заверен от представляващия организацията, съобразно нейния устав, в който се посочват:
  - а) пълното наименование и ЕИК по регистър БУЛСТАТ/ЕИК на работодателите – членове на организацията;
  - б) броят на наетите по трудов договор работници и служители във всички членове на работодателската организация;
2. справка по работодатели с данни за броя на лицата със сключени, регистрирани и непрекратени трудови договори към датата на издаване на справката, изготвена и заверена от Националния осигурителен институт по писмено искане на представляващия работодателската организация, към което се прилага в електронен вид ЕИК по регистър БУЛСТАТ/ЕИК на работодателите.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 2012 г.) Членският състав на организацията по чл. 35, ал. 1, т. 2 КТ се установява чрез:

1. списък на организациите на работодателите в повече от една четвърт от дейностите, определени с код до втори знак от Класификацията на икономическите дейности, утвърдена от Националния статистически институт, с актуални данни за числения състав на заетите лица (не по-малко от 5 на сто от осигурените по трудов договор лица във всяка икономическа дейност) в членуващите в тях работодатели, в който се посочват пълното наименование и ЕИК по регистър БУЛСТАТ/ЕИК на работодателите, или
2. списък на организациите на работодателите в повече от една четвърт от дейностите, определени с код до втори знак от Класификацията на икономическите дейности, утвърдена от Националния статистически институт, с не по-малко от 10 членове във всяка икономическа дейност.

(4) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2012 г., изм., **бр. 8 от 2016 г.**, в сила от 29.01.2016 г.) Списъкът по ал. 3, т. 1 или 2 се заверява от представляващия организацията съобразно нейния устав. Списъкът по ал. 3, т. 1 се представя заедно със справка по работодатели с данни за броя на лицата със сключени, регистрирани и непрекратени трудови договори към датата на изготвяне на справката, разпределени по икономически дейности съобразно кода на икономическа дейност на работодателя по данни от Агенцията по вписванията или от Националния статистически институт. Справката се изготвя и заверява от Националния осигурителен институт по писмено искане на представляващия работодателската организация, към което се прилага в електронен вид ЕИК по регистър БУЛСТАТ/ЕИК на работодателите.

(5) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2012 г.) С пълномощното по чл. 35, ал. 2 КТ, когато един работодател членува в две или повече национални организации на работодателите пряко или чрез браншова или отраслова организация, за установяване наличието на критериите за представителност той може изрично да упълномощи само:

1. една от националните организации, в които членува, или
2. браншовата или отрасловата организация, в която членува.

(6) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2012 г.) С пълномощното по чл. 35, ал. 3 КТ, когато една браншова или отраслова организация на работодателите членува в две или повече национални организации на работодателите, тя изрично упълномощава една от националните организации да я включи в списъка по ал. 3.

(7) (Предишна ал. 4, доп. - ДВ, бр. 10 от 2012 г.) Данните по ал. 1, т. 3 - 6 се представят освен на хартиен и на магнитен носител в Ексел (Excel) формат.

Глава четвърта

СРОКОВЕ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ В СЛУЧАИТЕ ПО ЧЛ. 36а ОТ КОДЕКСА НА ТРУДА

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г., бр. 10 от 2012 г.) В случаите по чл. 36а, ал. 1 КТ в решението за извършване на проверка Министерският съвет определя срок не по-кратък от 4 месеца, в който организацията на работниците и служителите или на работодателите е длъжна да представи документите по чл. 4 или 6.

Глава пета

ОРГАНИ И РЕД ЗА УСТАНОВЯВАНЕ И ПРОВЕРКА НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРЕДСТАВИТЕЛНОСТ ПО ЧЛ. 34 И 35 ОТ КОДЕКСА НА ТРУДА

Чл. 7а. (Нов – ДВ, бр. 8 от 2016 г., в сила от 29.01.2016 г.) (1) В срок 10 работни дни от обявяването в "Държавен вестник" на началото на процедурата по чл. 36, ал. 3 КТ управителят на Националния осигурителен институт предоставя на министъра на труда и социалната политика в електронен вид данни за:

1. броя на осигурените по трудови и служебни правоотношения лица през месеца, предхождащ с два месеца датата на началото на процедурата по чл. 36, ал. 3 КТ, по икономически дейности, определени с код до втори знак от Класификацията на икономическите дейности, утвърдена от Националния статистически институт, съобразно кода на икономическата дейност на осигурителя по данни от Агенцията по вписванията или от Националния статистически институт;

2. броя на лицата със сключени, регистрирани и непрекратени трудови договори към датата на началото на процедурата по чл. 36, ал. 3 КТ по икономически дейности, определени с код до втори знак от Класификацията на икономическите дейности, утвърдена от Националния статистически институт, съобразно кода на икономическата дейност на работодателя по данни от Агенцията по вписванията или от Националния статистически институт.

(2) Информацията по ал. 1 се публикува на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика.

(3) Информацията по ал. 1, т. 1 се използва при установяване наличието на критериите за представителност по чл. 34, т. 2 КТ на организациите на работниците и служителите, а информацията по ал. 1, т. 2 – при установяване наличието на критериите за представителност по чл. 35, ал. 1, т. 2 КТ на организациите на работодателите, подали искане да бъдат признати за представителни.

Чл. 8. Представените в Министерския съвет документи по чл. 4 и 6 се предоставят на министъра на труда и социалната политика за извършване на анализ и оценка на съдържащите се в тях данни.

Чл. 9. (1) (Предишен текст на чл. 9 - ДВ, бр. 10 от 2012 г.) Министърът на труда и социалната политика назначава комисия за установяване на наличието на критериите за представителност, в работата на която имат право да вземат участие като наблюдатели представители на организациите, които участват в процедурата по установяване на критериите за представителност.

(2) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2012 г., отм., **бр. 8 от 2016 г.**, в сила от 29.01.2016 г.).

Чл. 10. (1) Министърът на труда и социалната политика може да изисква от съответните организации да представят допълнително информация, свързана с документите по чл. 4 и 6, както и да организира извършването на проверки на място в предприятията или организациите, когато това се налага.

(2) В случаите по чл. 5, ал. 5 министърът на труда и социалната политика изисква и представянето на поименни списъци на членовете на организациите на работниците и служителите в предприятието.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.).

(4) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г., бр. 10 от 2012 г.) Когато при извършването на анализа и оценката на съдържащите се в списъците по чл. 6, ал. 3 данни се установи, че предприятие, браншова или отраслова организация е включена в числения състав на две или повече организации, които искат да бъдат признати за представителни, министърът на труда и социалната политика изисква от националните ръководни органи на тези организации заедно с предприятието, браншовата или отрасловата организация да уточнят в 14-дневен срок в числения състав на коя от тях да бъдат включени предприятието, браншовата или отрасловата организация и да го уведомят за това.

(5) (Отм. с Решение № 9121 на ВАС на РБ - ДВ, бр. 93 от 2003 г.).

(6) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2012 г.) В случаите по ал. 4, когато в определения срок националните ръководни органи не уведомят министъра на труда и социалната политика, предприятието, браншовата или отрасловата организация не се отчитат при установяването на числения състав на нито една организация.

Чл. 11. (1) Въз основа на резултатите от извършения анализ министърът на труда и

социалната политика в двумесечен срок от постъпването на всички изискващи се по чл. 4 или по чл. 6 документи внася в Министерския съвет доклад с проект на решение.

(2) Копие от доклада по ал. 1 се предоставя и на организацията, спрямо която се установява наличието на критериите за представителност.

Чл. 12. (1) (Доп. - ДВ, бр. 52 от 2007 г., изм., бр. 10 от 2012 г.) В случаите по чл. 36а, ал. 1 КТ Министерският съвет се произнася в двумесечен срок от датата на постъпването на документите по чл. 7.

(2) Когато Министерският съвет приеме, че е необходимо да се представят допълнително доказателства или да се извърши проверка на някои от посочените данни, той уведомява за това заинтересуваната организация. В тези случаи срокът по ал. 1 се удължава с времето, определено за предоставяне на допълнителна информация или за извършване на проверка.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

Параграф единствен. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) Наредбата се приема на основание чл. 36, ал. 5 във връзка с чл. 34, т. 2 и чл. 35, ал. 1, т. 2 от Кодекса на труда.

Приложение

към чл. 5, ал. 1

(Изм. и доп. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.,

отм., предишно приложение 2,

изм., бр. 10 от 2012 г.,

бр. 8 от 2016 г., в сила от 29.01.2016 г.)

Единен протокол

по чл. 5, ал. 1 от Наредбата за определяне на реда за установяване наличието на критериите за представителност на организациите на работниците и служителите и на работодателите

I. Данни за предприятието:

(Попълва се от ръководителя или от упълномощено от него длъжностно лице)

1. Област ..... Община .....

Населено място .....

2. Икономическа дейност съгласно КИД – 2008

Код по КИД – 2008

Наименование на икономическата
дейност

3. Предприятие .....

(наименование, ЕИК по регистър БУЛСТАТ/ЕИК)

4. Брой на персонала (списъчен състав)

.....

(включително в отпуск по майчинство, временна неработоспособност и др.)

II. Организации на работниците и служителите:

(Попълва се от председателя или от секретаря на съответната организация. Посочва се националното обединение/конфедерацията на работниците и служителите, към която принадлежат)

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

6. ....

7. ....

III. Численост на организациите:

(Попълва се от председателя или от секретаря на съответната организация в предприятието)

№ по ред	Национално обединение (конфедерация)	Национално обединение – съюз	отраслово браншово федерация, синдикат, синдикалните членове
1	2	3	4
1.	..... конфедерация или др.	..... федерация, синдикат, съюз	
2.	..... конфедерация или др.	..... федерация, синдикат, съюз	
3.	..... конфедерация или др.	..... федерация, синдикат, съюз	
4.	..... конфедерация или др.	..... федерация, синдикат, съюз	
5.	..... конфедерация или др.	..... федерация, синдикат, съюз	
6.	..... конфедерация или др.	..... федерация, синдикат, съюз	
7.	..... конфедерация или др.	..... федерация, синдикат, съюз	

Страните, участващи при съставянето на протокола, взаимно признават достоверността на данните, посочени в него.

Всяка от страните получава по един екземпляр от протокола в оригинал.

КОМИСИЯ В СЪСТАВ:

1. Председател/секретар

.....
(име, фамилия) (организация) (подпис и печат)

2. Председател/секретар

.....
(име, фамилия) (организация) (подпис и печат)

3. Председател/секретар

.....
(име, фамилия) (организация) (подпис и печат)

4. Председател/секретар

.....
(име, фамилия) (организация) (подпис и печат)

5. Председател/секретар

.....
(име, фамилия) (организация) (подпис и печат)

6. Председател/секретар

.....
(име, фамилия) (организация) (подпис и печат)

7. Председател/секретар

.....
(име, фамилия) (организация) (подпис и печат)

Ръководител/упълномощено длъжностно лице: .....

.....

(име, фамилия, подпис и печат)

Забележка. Единният протокол се прилага и в случаите, когато се отчита членство в синдикална организация на държавни служители и на работещи по трудово правоотношение в държавната администрация, включително в Министерството на вътрешните работи и в Министерството на отбраната.

Печат върху единния протокол поставят председателите/секретарите на синдикалните организации, които имат право на собствен печат съгласно устава на синдикалната организация.